

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fl. — Községeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor. **Egyes szám ára 20 fillér.**

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
dr. Franciscy Lajos.
Társzerkesztő:
dr. Kaszala János.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petitsor ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
Hivatalos hirdetések 100 szögig 4 kor., minden további szó 4 fl.

Az ingyenes népoktatás.

Hogy az ingyenes népoktatás jótémény, azt senki sem tagadhatja. Megkönnyebbitése ez a nép terheinek, melyekből már igazán elég háramlott az adózó polgárok vállaira.

De midőn kormányunknak ezt az újabb népsegítő tényét mérlegeljük, két körülményt nem szabad elfelejtenünk. Az egyik az, hogy az ingyenes népoktatást a nép teljesen ingyen még sem fogja kapni. Az állam nem fedezte fel az Attila kincses ládáját, az elmaradó tandíjpénzért a községeket, a felekezeteiket, de sőt az állami iskolát is máshonnét nem kárpótolhatja, mint az állampénztárból. Ezt pedig a polgárok adója táplálja nyilvánvaló, hogy minél nagyobbak az állampénztár kiadásai, annál nagyobbak kell lennie a polgárok adóterhének.

Nálunk legalább így van ez jelenleg s így lesz még jó hosszú ideig, a míg az államnak nem fog sikerülni az ő gazdasági beruházásaiból nagy mérvű közjövödelmeket előteremteni.

Bármit is kap ennél fogva az ország lakossága az államtól ingyen, legyen az akár közegészségi ügy, akár közbiztonsági szolgálat, akár közoktatás, mind azt tulajdonképpen csak kevésbé drágán

kapja, mintha nem az állam adná, mert az állami intézmények terhe arányosabban oszlik meg a népmilliók között s így kisebb is, mint a községeké, vagy más szűkebb körű szervezeteké.

A másik körülmény, melyet az ingyenes népoktatás mérlegelésénél figyelembe kell vennünk, a tapasztalatból tolu szemünk elé.

A népiskola minden ismerője a megmondhatója annak, hogy mi okozza a szegény embernek az igazán nagy nehézséget gyermekeinek iskoláztatásánál. Az-e, hogy nem képes megfizetni a tandíjat, vagy más valami? A tandíj aligha alkotja itt a nehezebben legyőzhető akadályt, mert ismerünk mi akárhány olyan népiskolát, melynél tandíj egyáltalában nincs, s azért a mulasztások száma mégis igen nagy, sőt az iskolakerülés is nagy mérvet ölt. Hiszen az a pár korona tandíj is pénz a szegény embernek kétségtelenül, de az az iskolakerülésnek fő okát nem képezi.

Hanem igenis mint súlyos okok szerepelnek ennél a szomorú kulturhelyzetnél: az a több száz község, melyeknek nincs, vagy nincs elegendő számú iskolája, a nehéz közgazdasági viszonyok, melyek a napszámos- és cselédsorban levő embernek sokszor lehetetlenné te-

szik a tanköteles gyermek *rendes ruházását*, hogy a tanszerekkel és könyvekkel való ellátásról ne is szóljunk. Ugyancsak a mi közgazdasági viszonyainkban rejlik az oka annak, hogy a szegény ember, a szorosán vett téli időszakot kivéve, tanköteles korban levő gyermekét a mezei munkánál és különféle házi foglalkozásnál csak nehezen nélkülözheti.

Feltéve azonban, hogy a népnek könnyen módjában áll gyermekét iskolába küldeni, rendesen ruházni és az otthoni teendőknél nélkülözni, ritkán fognak előfordulni a szándékos iskolamulasztás, vagy iskolakerülés esetei.

Ha ennél fogva az iskolába járást, mely eddig csak a papiroson volt általánosan kötelező, szélesebb néprétegekre akarjuk kiterjeszteni, ha annak az iskolába tényleg nem járó több százezer gyermeknek legalább az elemi ismeretszerzést lehetővé akarjuk tenni, akkor mindenképp előt kell állítani a szegényebb néposztályok anyagi jólétét kell előmozdítanunk és emelnünk.

Gróf Apponyi Albert bizonyára nem hagyta figyelmen kívül ezeket a súlyosabb természetű népoktatási akadályokat, ha ő mindazonáltal első sorban a kisebb nehézségnek a tandíjpénznek meg-

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE” TÁRCAJA.

A kreatúrák.

— Irta: **Griff Tódor.** —

Viharos közgyűlése volt a nemes vármegyének. A nyakas kuruc, Latin Jancsi cudarúl kipelegézte Dúly Dula ex főispánt, a ki melesleg lovag, s mint ilyen szeret lovon ülni, bár nem tud.

Az talán csak nem kelt csodálkozást, hogy az ilyen lovagokat a ló le szokta vetni, s akkor aztán vége a vitézkedésnek. Így történt ez a mi lovagunkkal is. Lehetetlen volt őt leszállítani a lóról, míg végre is lebukott róla.

A levitézlett lovag tetteit tette szóvá Latin Jancsi, akin, ha egyszer felbőszül, nem fog sem kérés, sem kapacitálás, mint a hogy ki nem kezdette őt még a kor sem, pedig szép néhány lusturumot élt át a kuruckodásnak sokszor bizony nagyon örömtelen mezején.

Harcolni, vagy meghalni, ez a jelszava; békeben még az álom sem esik jól neki.

Kezdte pedig a mindig szélső bal szárnyon kező kuruc imígyen a beszédét:

Tekintetes nemes Vármegye! Nem szeretek kardot villogtatni olyan valaki felett, a ki nincs

jelen. Mert hideg vizet a távol levőnek is a nyakába lehet zuhanyozni, ehez csak jó szivattyú kell. Én azonban nem vagyok és soha sem is voltam tűzoltó, szivattyúkkal banni nem tudok, létrán mászkálni még kevésbé.

Hanem, mint volt huszártiszt igenis tudok kardot forgatni. Csakhogy ehez, Tekintetes Vármegye, én nekem fej-garnitúrára van szükségem. A jelen esetben egyébként egyetlen-egy fejfel is megelégedném, a mely már úgy is le van nyiszszantva, de még nem vált el a törzsétől. Méltóztassanak nekem megengedni, hogy várhassak addig, a míg a keresett fej élembe kerül.

Mély csend a teremben. A sok jelen volt darabont közül a főbb matadórok vészteljes tekintetet váltanak egymással. Az egyik ott ül a viceispáni széken, cserépi Lemezy Edmund a neve. Hivatására nézve agyagiparos, az alispáni székben foglalkozást nem űz, legjelesebb tulajdonsága és fő érdeme, hogy nehéz időkben ő járt vezérszerpben arra felé, a hol csillagos volt az ég. Ezért toltá őt a vármegye élére Dúly Dula volt főispán, a ki egyáltalában nem volt csillagkedvelő, de szerette a legjárókat, mert úgy vélekedett róluk, hogy azok edzhető emberek. Persze, hogy jól vélekedett.

Tehát Lemezy Edmund szemében vészfény

csillant meg, mikor Latin Jancsi kijelentette, hogy fejet keres, melyet fel akar aprítani.

Fejet, fejet! — gondolta magában az alispán — ez mindig idegen terület volt előttem. Mi is jutott ennek az ördögös Jancsinak az eszébe! Miért nem keres inkább hátat, oda nyujtanám neki az enyémet, de fejet! . . . ez túlságos követelés.

Ebben a percben találkozott az alispán megriadt tekintete más darabontokéval, a kik közül a Kigyúré volt a legvillogóbb. Ez is azt sugározta ki: Csak fejet ne adjatok a Jancsinak! Egy fejünk van még, az is már csak úgy fityeg a törzsen, de mégis csak fej, ha oda adjuk a dühös kurucnak, úgy szétmetéli azt, mint valami sárgatököt.

Mit tegyünk hát? Ez a kérdés meredt ki a darabontok gondfellegek mögött ülő, zavaros szeméből.

Szerencséjökre ott voltak a gyűlésen az alkotmánypárti követek is: Szenicz Jóska, dr. Sodrottfánk Kálmán, Verbó Gyuri és dr. vágúj helyi Savanyú Ali. Ezek megadták a megszorult darabontoknak a mentő gondolatot. Szenicz Jóska beledörögte a zsvajos lármába: Tegye le a kardot Latin Jancsi! Ha olyan vitéznek tartja magát, harcoljon parittyával! Vagdalódnai könnyű, de tessék parittyával célozni!

szüntetésére törekszik más cél nem lebeghet szeme előtt, mint az, hogy a népoktatás útjából az összes akadályokat elhárítsa. Nagy tervének megvalósításában a könnyebbről a nehezebbre megy, mert a viszonyok így határozták meg a munka sorrendjét.

Katholikus oldalról felhozzák a javaslat ellen, hogy azzal a kormány egy újabb lépést tesz az államosítás felé. Ez igaz, de ez ebben a javaslatban nem tendencia, nem is egy feltétlenül bekövetkező eredmény, mely a javaslat intézkedéseinek kifolyását képezné, hanem bizonyos körülményektől feltételezett lehetőség. Ilyen lehetőségekkel tele van egyébként az 1907. XXVII. t. cikk is, melyről ugyanebben az értelemben hasonlóképpen lehet állítani, hogy előkészíti az államosítás útját.

Am az iskolafentartók gondja, örködni a felett, hogy ezek a lehetőségek be ne következzenek. Ehez nekik meg van adva a mód, csak éljenek vele.

Az is azonban bizonyos, hogy úgy ez a javaslat, mint a tanítók illetményeiről szóló, annak az állampolitikai iránynak az eszmekörében mozog, melyet határozottan tévesnek kell mondanunk. Ez az irány abból az alapelvől indul ki, hogy ha az állam más iskolafentartó testületeket anyagi segítségben részesít, úgy ennek maga után kell vonnia az illető testületek önkormányzati jogkörének a megszorítását és legalább részben az államra való átszámazását.

Már pedig ez merőben téves és világos jogelvekbe ütköző felfogás. Az állam nemcsak hatalmi egész, hanem jogi és erkölcsi szervezet is.

Mint ilyennek kötelessége a kebelében élő, és az ő céljait szolgáló gyengébb szervezeteket támogatni, segíteni, hogy azok hivatásuknak megfelelhessenek. Minél több ilyen, az állam céljaival kongruens szervezet létezik valamely állam ke-

belében, annál erőteljesebb az állami élet, mert ezek a szervezetek olyanok az állam törzsén, mint az ágak a fákon. Minél jobban ágazik szét a fa törzse, annál virulósabb a törzs élete és annál nagyobb a közhaszon, melyet az ilyen fa hozhat.

Ha az állam ezektől a kisebb szervezetektől az anyagi támogatás fejében mindig egy-egy jogot vesz el, akkor úgy tesz, mint az a nagybirtokos, a ki segíti a kis gazdákat vetőmaggal, munkakerővel, de a segítségért néhány barátját mindig odacsatol a saját tagjához. Ez jogtalanság, mert a foglalatás nem áll arányban az adott dolog értékével, de oktalanság is, mert a kis existenciák megszűnése megsemmisíti a gazdasági életet.

Ami a kis gazda a gazdasági téren, az a község, a felekezet az ő iskoláival a tanügyi téren. Nélkülözhetetlen élet-szervei ezek az ország tanügyének, melyeket folytonos jogfoglalással a megsemmisülés felé üzni, nem volna szabad.

A hegyvidéki akció kiterjesztése.

Az egész magyar Felvidékre nézve nagy gazdasági jelentőséggel és kihatással fog birni a földmívelésügyi miniszternek az az elhatározása, melyhez a törvényhozás hozzájárulását is megnyerte, hogy az úgynevezett hegyvidéki akció, vagyis a hegyes-völgyes országreszekben lakó népesség gazdasági segítése Trencsén, Turóc és Árva megyékre is kiterjesztessék. A trencsénvármegyei gazdasági és erdészeti egyesületnek f. hó 2-án tartott igazgató választmányi ülésén Smialovszky Valér főispán bejelentette, hogy az akció központja Zsolnán, az intézőség székhelye pedig Trencsén vármegye területén lesz. Az igazgató választmány azután megbizta az elnökséget és az igazgatóságot, hogy az ügyet a vármegye vidéki viszonyaira való tekintettel készítsék elő, a segélyezendő területeket, völgyeket és községeket jelöljék ki, a segélyezés eszközeit állapítsák meg s ehez képest tegyenek javaslatot a kormánybiztosnak és jelentést az együletnek. Az a körülmény, hogy a kiterjesztett akció központja a szomszédos Trencsén vármegyében lesz, Nyitra megye gazdasági viszonyaira is előnyös befolyást fog gyakorolni. Vármegyénk legelhagyottabb vidéke, a privigyei járás, melyre bizony egy

hegyvidéki akció szintén ráférne, közvetlen érintkezésben van Trencsénmegye azon részeivel, melyekben a nép segélyezésnek nemcsak a gazdasági nyomor megszüntetésére, hanem a gazdasági kultúra fejlesztésére is ki kell terjeszkednie. A földmívelés, állattenyésztés, a terményértékesítés újabb módjainak és rendszereinek meghonosítása, vagy a régi rendszerek tökéletesítése, ha mást nem, azt az egyet minden bizonynyal eredményezni fogja Nyitra megyére nézve, hogy népünk a gazdálkodásnak olyan módszereit ismeri meg, melyeket a gazdasági ösegegy nagy művénél haszonnal értékesíthet. Sőt mi ebből az akcióból még arra nézve is reményt táplálunk, hogy vármegyénknek legalább a privigyei járása rövid időn belül hasonló gazdasági segélyezésnek a jótéteményében fog részesülni, a mihez most, a trencsénmegyei akció révén meg van adva a könnyű lehetőség. Csak egy lépést kell tennie a kirendeltségnek és ott lesz Nyitra megyének segélyre annyira rászoruló területén.

Vakáció előtt.

A küszöbön áll a vakáció, mely öröm a diákseregnek nézve, de nagy gond sok szülőnek.

Mert nem szünetel ám a szülők gondja, a mikor a gyermekért való fizettségek megszűnnek, hanem épen akkor kezdődik a tulajdonképeni nagy gond. A vakáció alatt kell határozni sok szülőnek a felett, hogy minő pályára adja gyermekét.

Magyarországnak az tenné a legnagyobb szolgálatot, a ki képes volna megváltoztatni a közfelfogásnak azt az irányát, mely még mindig óriási számban a lateiner pályák felé tereli ifjúságunkat. Az lenne Magyarország igazi regenerátora, gazdasági életének új megalapítója, a ki bele verné minden magyar szülő lelkébe, azt a meggyőződést, hogy az értelmiségi pályák ma már sem nem elegendők arra, hogy az ország jövő nemzedékének kenyeret adjanak, sem nem olyan jók, hogy vagyoni közjólétet teremthetnének.

Az fejtené ki Magyarországon a leghasznosabb, legnagyobb horderővel bíró tevékenységet, a ki képes volna minden magyar szülő lelkében hitvallássá tenni azt a nagy eszmét, hogy az ország a modern nemzetek gazdasági versenyében csak úgy állhatja meg helyét, ha fiai túlnyomó nagy számban a gyakorlati pályákra lépnek s mint iparosok, kereskedők, gazdák a közgazdasági életnek gerincét fogják képezni.

De mikor az ötödik kő kirepült, az már szörnyű kavardást okozott. A míg csak a kotlás tyúkot éri a kődobás, addig legfejlebb egy felrikkanó kodácsolás hallatszik, de ha a sipogó csibebe üt be az ilyen istennyila, akkor a hány kakas, jérce, tyúk és kappan van a szemétdombon, az mind rikkan, kodácsol, hápog és felpistog.

A zsvaj a teremben irtózatossá lett. Az exfőispán csibéi, kakasai és kappanai majd megszakították a torkukat, úgy pistyogták: Nem vagyunk kreaturák, nem vagyunk kreaturák!

* * *

A gazdasszony ilyenkor a zsvajkodó állatsereg közé suhint egyet a seprővel és az egész piriputy szétretten. Ezt a szerepet a jelen alkalommal az elnöklő főispán töltötte be. A sipogó, pistyogó, rikkanó, kodácsoló állatsereg gabalyodó sorai közé lesuhintott néhány súlyos tartalmú szót s rögvést lecsendesedett a lármas had.

Hanem most jön a java. A közgyűlés után másnap megszólalt a telefon Lemezy Edmund viceispán irodájában. Az exfőispán rendelte be magához nagy sürgősen a vármegye első tisztviselőjét. Edmund úr rögtön befogatott és kiment a közel fekvő faluba.

Rettenetes helyzetben találta Dúly Dulát.

zárta párduccokkal fogott össze s marni és tépni kezdte a megmentőit.

— A volt ellenzék rémségesen naiv volt. Mintha semmit sem tanult és mindent felejtett volna. Dúly Dulát a saját vállain emelte az alkotmányvédelem alatt a vezérpólerára, mellette állott még akkor is, mikor az onnét diestelenül megugrott, a saját vállain emelte őt a főispáni székbe... Nehány hónap múlva Dúly Dula a bajtársait nem akarta ismerni.

— De ez még hagyján. Hanem az exfőispán perfid módon egykori leghivebb barátainak az ellenségeivel kezdett cimboráskodni, csak hogy amazoknak árthasson!

— Mindez semmi. Az exfőispán a politikai tisztesség arculecsapásával valóságos irtó háborút indított egykori politikai barátai és támogatói ellen!

— Megkoronázta pedig főispáni műveit, midőn kreatúrái által egyik egykori legerősebb és legbizalmasabb emberét a vármegye házáról kidobatta...

Bár az első négy kő is elevenre talált, még pedig eltalálta azt, a ki felé hajtatott, tört és zúzott, a jajveszékés azonban, mely nyomában támadt, nem volt valami nagy, a kettős fal által védett exfőispán nyögését és kínos vergődését csak gyengén lehetett áthallani a közgyűlési teremben.

Úgy van, úgy van! Elő a parittyával! — kiáltotta egyszerre száz torok. Lemezy Edmundnak, Turul Pistának, Kigyúrnak, számtalan nyílt és titkos haladónak arcáról elszáílt az aggodalom. A parittyá még sem olyan veszedelmes, mint a kard — gondolták. E mellett az általuk féltett fej tisztos távolságban volt a parittyázótól, ott húzódtott meg a harmadik szobában, két vastag faltól védve.

Latin Jancsi nem valami szívesen cserélte fel a kardot a parittyával, de elvégre is muszáj volt, ha harcolni akart. Pedig ő már kiállott a porondra, onnét vagy élve, vagy halva, de megfutamodva el nem megy.

Mint egykor a filiszteusverő Dávid az iromba Goliáth ellen, úgy a mi kurucunk is őt követ tett a tarsolyjába s mind az őt kiröpíttette. Nyilvánvalóan az volt a szándéka, hogy összetörje Dúly Dula exfőispánnak a kezeit, lábait, bezúzza a fejét s végre lesujtsa az embereit is.

— Volt idő, a mikor Dúly Dulát, mint valami fenevadat üldözték az ellenségei és ki akarták marni a vármegye házáról. Akkor a volt megyei ellenzék vadászatot rendezett a támadó párduccokra, a kiket részint elfogott és ketrebe zárt, részint elriasztott. Dúly meg volt mentve. De nem telt bele hat hónap, a gonosz ember a ketrebe

Kormányférnaink és a törvényhozás már belátták, hogy Magyarországon ipart és kereskedelmet kell teremteni s a mezőgazdaságot az öt bénító válságos helyzetből kiszabadítani. Az iparfejlesztésre megszavazott milliók, Darányi nagyszabású mezőgazdasági tervei és javaslatai a gyakorlati politika céljait szolgálják.

Az ország többségének közvéleményében kialakult a gazdasági önállóság utáni törekvés iránya, melytől a nemzet közgazdasági helyzetünknek a felvirulását várja.

Mindez jó és szükséges, de hiába teremünk ipart, kereskedelmet, hiába segítjük erőhöz a mezőgazdaságot, hiába valósítjuk meg a gazdasági haladás feltételeit, ha nem lesz elegendő számú magyar iparosunk, kereskedőnk, gazdánk — ez az utóbbi ág egyébként még legjobban van ellátva nemzeti erővel, — akkor a vagyonszerzés ebben az országban továbbra is idegen elemek zsákmánya lesz, egész közgazdaságunk tovább is idegen anyagi erők járma alatt fog nyögni s nem az országnak, hanem a nemzetközi tőkének fog jövedelmezni.

A nemzet fiai pedig tovább is szorongni fognak a lateiner pályákon, a hol kevesebben jól élhetnek meg, de oly sokan, mint a hányan vannak és a hányan odatörednek, legfeljebb csak nyomoroghatnak.

Nincs a világon több olyan nemzet, kivéve a Keletnek néhány elmaradott népét, a melyik a gazdasági élet szálait kiejtené a kezéből és a saját fiai azokra a kegyelemmorzsákra utalná, melyeket a nemzet földjén és piacán tömérdek vagyont gyűjtő idegen elemek juttatnak neki.

Ez a borzasztó elhetetlenség nálunk immár a nemzeti szerencsétlenség jellegét öltötte magára. Minden túlzás, a színezésnek minden sötét árnyalata nélkül állíthatjuk, hogy ha a magyar szülők nem nevelnek az országnak egy nagy és erős iparos- és kereskedői nemzedéket, nemcsak hogy nem fogjuk fenttarthatni gazdasági függetlenségünket — még ha sikerül is azt nagynehezen kivivnunk — de állami létünknek és önállóságunknak az alapjait sem biztosíthatjuk.

Igenis a magyar szülőknek kell ezen a téren mindenképp előtérbe lépniük. Az ő nagy hivatásuk és kötelességük az, hogy leküzdve az eldőlőket, gyakorlati hajlammal bíró gyermekeiket iparosokká és kereskedőkké képeztessék ki.

Igaz, hogy ezidő szerint még nem rózsásak nálunk ezek a gyakorlati pályák sem. A becsületes, szolid iparosnak és kereskedőnek tömérdek bajjal és nehézséggel kell küzdenie. De már most is jobb, biztosabb és függetlenebb existenciát

nyújtanak ezek a pályák, mint a folytonosan szaporodó legtöbb hivatal. Módot ezenkívül nyújtanak a vagyonszerzésre, a miről a lateiner pályákon úgyszólván beszélni sem lehet.

A gyakorlati pályákra terelt gyermekek jövőjével együtt, a szülők az ország jövőjét is biztos alapra fektethetik.

A magyar iparművészet népszerűsítése.

A legújabb idők szociális átalakulásai a művészet lényegében is változásokat okoztak s módosították azt. Az egyre nagyobb tért hódító demokratikus felfogás egyik fontos következménye, hogy a művészet mintegy elhagyva rideg piedesztálját, lemegy a nyüzsgő, kenyérért küzdő hétköznapi emberek közé, gyakorlativá és hozzáférhetővé lesz mindenki számára s utjában ott hagyja nyomát nemcsak a butorok, ruhán és lakáson, de az emberek lelkén is. A szép, mely egyis mindig anyaghoz kötve jelenik meg, elindult, hogy meghódítsa a társadalmat s életet lopjon az eddig halottak hitt dolgokba, melyek bennünket körülvesznek.

Nálunk az Iparművészeti Társulat vállalkozott erre a nemcsak művészi, de nagy kulturmissziót is teljesítő nemes munkára. Évek óta tartja már fenn a legintimebb kapcsolatot iparunkkal s hogy milyen eredménnyel, dokumentálta legutóbb a milanoi nemzetközi kiállítás, melyen a magyar iparművészetnek vezető szerep jutott.

Iparosaink és tervező művészeink közt szoros kontaktust teremtett. Pályadíjakat tűz ki művészi munkák tervezésére s elkészítésére; kiállításokat rendez, melyekkel fölbreszti a nagyközönség érdeklődését és nemesíti ízlését. A gyáripar termékein is látszik már nemesítő hatása s ez annál inkább fontosabb, mert nálunk a gyáripar olcsóságával egészséges és virágzó kézműipart ölt meg. Népművészetünk igazi kincseinek megmentésére vállalkozik ezzel az Iparművészeti Társulat, annak a népművészetnek megmentésére, melynek alkotásait a legfejlettebb nyugati művészet is megcsodálta.

A magyar közönség pedig — melynek lelke mindenkor nyitva van a becsületes és komoly művészi törekvések előtt — hamarosan megértette az Iparművészeti Társulat intencióit. Szeretettel keresi föl a kiállításokat s kezdi becsülni és izléssel tenni otthonát. Átlátta és méltányolja a nagy igazságot, mely az őszinteségekben és egyszerűségekben rejlik: a fa és gipsz ne hazudjon bronzot vagy márványt, érvényesüljön az

anyag mindenkor a maga valóságában, legyen vége az imitációk hazugságának. Nagy szociális elv rejlik e mögött.

Megtanulja a közönség, hogy nemcsak a gazdagok bronzokkal és márványokkal teletömött lakása, nem mindig megértéssel és izléssel alkalmazott fényűzése lehet művészi, de egy két fényfából izlésesen összeállított butorral, egy két egyszerű ornamenssel s stílusos szőnyeggel a legszegényebb ember is művészi otthont teremthet magának. Az bizonyos, hogy ma még a tervezett butor drágább valamivel a tucatszámra készülnél, de ha a közönség nem riad vissza, úgy ez is rövideseu elmulik. Az Iparművészeti Társulat legjobb műiparosainkkal s legjelesebb ipari tervezőinkkel áll összeköttetésben s a magyar ipar ilyen módon való pártolásában méltán elvárhatja a közönség támogató kezzorítását.

Hogy a közönség mennél szélesebb rétegeiben elterjedjen minden művészi alkotás iránti fogékonyság és szeretet, arról különösen az által gondoskodik a Magyar Iparművészeti Társulat, hogy tagjai sorába veszi fel azokat, kik anyagi és erkölcsi erővel kívánják szolgálni a magyar iparművészet ügyét. A csekély tagsági díj — évi 10 korona — fejében a Társulat tagjainak nem csak magas művészi és irodalmi színvonalon álló, gyönyörű kiállítású folyóiratot ad, hanem tagjai ingyen látogathatják a Társulat kiállításait s résztvesznek a sorsoláson, melyet a kiállításán vásárolt tárgyakból rendeznek, végül kedvezményes áron kapják a Társulati kiadványokat. Ugyanily jogokat élveznek az alapító tagok is, kik a Társulat céljaira egyszersmindenkorra legalább 200 koronát adományoznak. Mennél többen lépnek be a Társulat körébe, annál könnyebben lesz megvalósítva a cél: a magyar iparművészet fejlesztése és terjesztése.

A Társulat, hogy a művelt magyar közönséget maga körül csoportosítsa, most taggyűjtési akciót indított és megbízottait szétküldi az egész országba, hogy a Társulat részére megnyerjék mindazokat, a kik művészi törekvéseink iránt érdeklődnek. A Társulat bizalommal fordul a magyar társadalomhoz és kéri, hogy megbízottait fogadja szívesen és munkájukban legyen segítőkészekre.

Ujdonságok.

Személyi hírek. Gróf Batthyány Vilmos dr. püspök koadjutor, néhány heti tartózkodásra Tátralomniczra utazott. — Gróf Wilczek Frigyes főispán, a ki f. hó 9-én a közigazgatás,

A szerencsétlen ember valósággal őrvongott. Kallappal a fején, dült arccal, hosszú lépésekkel járkált, vagy inkább forgott házának a verandáján.

Kezet sem nyujtva a belépő viceispánnak, rekedten, rikácsoló lármával fogadta a megszeppent embert, a ki fogvacogva állott meg előtte.

— Milyen gyalázatot követtetek el tegnap a közgyűlésen! süvöltötte feléje.

— Mikor az ellenzék szónoka engem szidott, ócsárolt, rágalmazott, néma voltatok, mint a gyáva ebek; de mikor a ti nyomorult existenciátok jött szóba, akkor már üvöltve tiltakoztatok!...

— És mi ellen?! Hát nem szemérmertlenség, toporzékoló vad lármával tiltakozni az ellen, hogy ti az én kreatúráim vagytok?! Hát mik vagytok?! Ugyan mi lett volna belőletek nélkül?! Szenicz, Verbó, Sodrottfánk, hogy a Savanyút ne is említsem, kaptak volna mandátumot, ha én nem vagyok?! És te vajjon terpszkednél-e most az alispáni székben, ha én oda bele nem ültetlek?!
Edmund ezalatt lélekzet után kapkodott, de úgy érezte, hogy a nagy szurokban légcatornának összes útjai megszorultak.

— Kérlek alásan... méltóságos Uram!... kezdte hebegni.

— Hallgass! Ti mindnyájan az én kreatúráim vagytok! Ezt be kell ismernetek. Kreaturák! Kreaturák! Kreaturák!

Többet már nem mondhatott, előntötte az epe s alétan hanyatlott le egy karos szalmaszékbe. Edmund pedig élve a kínálkozó alkalommal, rohanna elinalt.

Mikor haza jött, rögtön magához hívatta Kigyúrt, Turul Pistát, Gulyovszky Szuszt és Imrei Árpádot s konziliumot tartott velök a helyzet felett.

— Kérlek benneteket — mondotta — a mi méltóságos urunk rettenetesen fel van háborodva. Úgy szólván magán kívül van, egyre csak ezt ismétli: Kréta, karrikatúra! Azután a Szenicz, Verbó, meg a Sodrottfánk neveit is emlegette. No meg reám vonatkoztatva is mondotta: Kréta, karrikatúra!

— No hát nagyon világos a dolog — mondotta magyarul Imrei Árpád — a méltóságos úrnak még nincs azoktól a képviselőktől emléktárgya, de tőled sincs. Jóllehet a néppártiaktól és a függetlenségitől tudvalevőleg már van neki: a lovagkereszt...

— Én tehát azt javaslom vicispán uram — folytatta Imrei — irj rögtön azoknak a képviselőknél és kérd fel őket, hogy küldjenek a

méltóságos úrnak egy-egy emléktárgyat... Még pedig, minthogy krétát és karrikatúrát emlegetett, legjobb lesz, ha kréta rajzban karrikatúra-képeket küldenek neki, ő most különben is — úgy tudom — ilyeneknek a gyűjtésével foglalkozik.

Diktum-faktum, az ötlet tetszett a társaságnak s Edmund alispán rögvést hozzáfogott a megvalósításához.

* *

Két hét múlva öt képet kapott az exfőispán. Kréta rajz volt valamennyi. Az egyik Szenicz Jóska ábrázolja, a kit Veszeloovszky választói vállalkra emelnek. A kép alatt ez áll: Ez a mi emberünk! Hore ho! A másikon Verbó Gyurit Valasek Jano bandériummal fogadja. A képen ez diszeleg: Győzött a jog! A harmadikon dr. Sodrottfánknak hódol Ernszt Sándor kerülete: Oszatlan bizalommal. A negyedik dr. Savanyú Alinak, a „szeretetreméltónak“ ezüst tálcán hozták a mandátumot a vágúhelyi zsidók. — Végre az ötödiken a törvényhatóság hódol Edmund alispánnak: A jelesség és érdem előtt.

Dulynál éppen akkor Gulyovszky Szuzsi vizitelt.

— Nézd, hát nem huncutság ez, — mondotta az exfőispán a képekre mutatva. Még képeken is terjeszteni merik azt a nagy hazugságot,

bizottság ülésén elnökölt, másnap Erdőkürthre utazott a honnét valószínűleg még e hét folyamán székhelyére érkezik. A főispán a nyitrai Katholikus Körbe, a Nyitra vármegyei Kaszinóba, a Nyitra-megyei Gazdasági Egyesületbe és a Nyitra városi Szépitő Egyesületbe rendes tagként való belépését jelentette be.

Miniszteri biztos. Horváth Sándor c. főigazgató és nyitrai főgymn. igazgató a bajai főgymnáziumhoz az érettségi vizsgálatokra miniszteri biztosnak küldetett ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Maurerné Szikszay Ilma nagyteremi és Kerekes Irma bélapataki állami elemi iskolai tanítónőket 1908. szeptember 1-től számtandó hatályal kölcsönösen áthelyezte.

A katolikus kör juniálisa. A nyitrai kath. kör f. hó 17-én tartandó nyári mulatsága rendkívül fényesnek ígérkezik, a vigalmi bizottság különféle meglepetésekkel fog kedveskedni. A bizottság egyúttal tagjainak tudomására hozza, hogy azok részére, a kik már reggel, illetve ebédre kimennek, izléses és olcsó ebédre gondoskodott és pedig gulyásleves, töpörtyűs és turosvagy lipői túróscsusza kenyérral együtt személyenként egy (1) koronáért, a ki ennél többet óhajt, annak más mindenféle étel külön díjazás mellett fog rendelkezésére állani. Jelentkezések Kedden, azaz f. hó 16-án déli 12 óráig a kath. kör helyiségében fogadtatnak el.

Az Úr hajlékainak. Azon a nagymérvű jótékonyaságon kívül, melylyel Nyitra város katolikus közönsége a nyitrai oltáregyletet pénzbeli adományokkal támogatta, egyes nemes szívű buzgó úrnők és úrhölgyek még értékes kézimunkával is ajándékozták meg az együletet. *Francisci* Jenőné varrt 11 kehelykendőt, özv. *Grósz* Sándorné csipkét ajándékozott 1 oltárterítőre és kehelykendőkre, *Hovan* Pistike kivarrt 3, *Hugyecz* Anna 2 kehelyfedőt, *Kangyár* Hermin horgolt csipkét ajándékozott 1 karingre, *Koczúrek* Etel 1 oltárterítőre, *Kubinyi* Endréné ugyanacsak horgolt csipkét ajándékozott, N. N., 2 pár ministráns inget és 5 vállkendőt varrt. *Rauscher* Ernőné, özv. *Polyák* Pálné 1—1 antipediumot adtak az együletnek, *Sándor* Pálné 30 corporálét varrt, *Simonovics* Györgyne 3 ciboriumköpenyét himzett, özv. *Spányár* Antalné és özv. *Szaitl* Arnoldné csipkét horgoltak, illetőleg ajándékoztak 1—1 oltárterítőre. *Witwiczky* Ferencné 1 himzett antependiummal és 3 antependiumra való csipkével ajándékozta meg az együletet. A buzgó lelkek házi és családi körük teendői s gondjai között is tudtak lelkesedni s áldozni az Úr házáinak diszéért.

A keresztény szocialisták juniálisa. A nyitrai keresztény szocialis egyesület ma vasárnap, a zabori zárdában Házalapja javára kabaré-eséllyel egybekötött zártkörű nyári mulatságot rendez. Kezdeté délután 5 órakor. Belépő díj: személyenként 1 korona. Az egyesületi r. tagoknak 30 fillér. Kedvezőtlen idő esetén a nyári mulatság június 21-én tartatik meg.

Műsor: 1. Diszfelvonulás zenekísérettel mel-

hogy ők nem kreatúrák! És ezt még megküldik nekem! Így provokálnak!

— No-no-no! Nem úgy van az Duluskám. Ezek a képek karrikatúrák, tehát az ellenkezőjét fejezik ki annak, a mit ábrázolnak. Más szóval, a mit az ilyen képeken az ábra mutat, az hazugság; a mit nem mutat, az igazság.

— Vagyis, hogy még világosabban szóljak, a jelen esetben a kréta-karrikatúra annyit jelent, mint kreatúra.

Dúly Dula jókedvűen dörzsölte meg a kezeit, a magyarázattal meg volt elégedve.

Edmund alispán pedig még ma is önérettel mondogatja magában: Lám mire jó — a konfúzió.

Tutajon az oceánon át.

Vakmerő tette határozta el magát egy havrei mérnök, névszerint C. Borne. Egy hatalmas nagy tutajt tákolt össze fenyőfából, ellátta vitorlakkal s május havában elindult Havréből, hogy ezzel az alkotmányával tegye meg a tengeri utat Európa és Amerika között. A merész vállalkozású mérnök egy negyedévre való élelmet visz magával, bár utját 8 hét alatt szándékozik megtenni.

lett. Gyülekezés az egyesület helyiségeiben. Indulás 3 órakor. 2. Versenykuglizás három értékes díjjal. Sétahangverseny. Tréfás tombola 500 értékes tárggyal. 3. Cseresznye-szüret. 4. Este 8 órakor a szabadban felállított színpadon énekkel, monológokkal és színelőadással egybekötött *cabaretestélyt*, a következő műsorral: *A bihari hátrészeln*... Népdal. Énekl az egyesület dalárdája. *A sósperec*. Kacagató magánjelenet egy pompás humoráról ismert helybeli borbélytól. Előadja Novotzky József. *Sóhaj*. Népdal. Négyes kar. Előadja a dalárda négy tagja. *Bakfis álmok*. Monolog. *Népdalok a „Piros bugyelláris”* című népsziműből. Kósa Gyurka dalait Fehér Béni, Csillag őrmester dalait pedig Risnyovszky János fogja énekelni. *Bál után*. Dialog. Előadja egy nő és egy férfi. *Virágfakadás*. Vígjáték 1 felvonásban. Előadja 3 nő és 3 férfi. *Jogot a népnek!* Induló. Zenéjét szerző Erkel. Előadja az egyesület dalárdája. 5. 1/2 10 órakor a zárda udvarának fényes kivilágítása. 5. Tánc... ameddig jól esik!

Adomány. Bende Imre, megyés püspök úr mint Csabb és Szill községi birtokos, az assakürthi róm. kath. templom — mely az építéset műremeke, — belső felszerelésére, 100 koronát segélyképen kegyes volt adományozni, mely adományért öngyméltóságának hálás köszönetet mond a hitközség.

Értesítés. A ker. szoc. önszervező hitel-szövetkezet értesíti összes tagjait, hogy az első üzleti évet június 30-án lezárja, miért is tisztelettel kéri mindazokat, kik az üzletrész befizetésével hátrálékban vannak, hogy ezt még e hó folyamán mulhatlanul kiegyenlíteni sziveskedjenek.

Örökifjú „ellenzék”. A nyitrai megyei ellenzék, jelenleg Pártiszövetség sorában egy emberöltő óta küzd egy vérbeli ellenzéki ember, a ki nem tud megöregedni. A porondra nem szokott kiállani, de a harc-sorok között annál fáradhatatlanabbul agítál. A lelkesítési, buzdítási és szervezni kell a csapatokat, a hol mozgatni kell a sorokat, ott ez a forró véru ember nélkülözhetetlen. Vezérkedni nem szeret, ez nem az eleme, de elhatározó pillanatokban valamely szaksz élére állani és ha kell, még a vezéreket is megsarkanytúzni, ehhez nagyszerűen ért. Ki ne ismerné *Krachuny* István, malánthai tisztartót és birtokost, az ő „ellenzéknek”, a régi magyar kemény nyakú nemesnek ezt a jellegzetes típusát? Patriarchális alakja ő a régi magyar kuruc véru nemesnek abban is, hogyha kedve szottyan, össze hívja barátait, de csak a „szintiszta ellenzék”, hét vármegyére szóló lakomat rendez nekik és áldomást iszik velők a hazáért. Így tett e hó 11-én is, a mikor maga köré gyűjtötte hű barátait, s áldott lelkű nejeinek kitűnő háziasszonyi gondoskodása mellett, fényesen megvendégelte őket. Összejöttek vagy huszonhatan, jobbra törvényhatósági bizottsági tagok és a Nyitrai megyei Pártiszövetség tagjai, a kik pompás kedélyhangulatban a késő esti órákig élveztek az előkelő magyar úri ház pazar vendégszeretétét.

Egy vig nap... Csodálkoztak csütörtökön a reggeli órákban a jó nyitraiak, hogy milyen zaj veri fel őket edes álmaikból. Nem csoda, mert a felsőbb leányiskola növendékeinek nyelvecskéje pergett, kerepelt szaporán, s éppen nem halkan. Hja kérem, már bocssáznak meg, de nincs mindig majális, illetve juniális. A felsőbb leányiskola pedig egy ilyen görbe napot rendezett csütörtökön. — No, most kezdjük el a napi események vázolatát.

Az első kellemesség, amint az állomásra értünk, a felvirágzott vasuti kocsi látása volt. Persze, hogy frissebben csendült a dal a leány-sereg ajkáról az ily szép kupékból. Addig, míg Szomorfalura értünk, nagyot mulattam a kisebb hölgy-jelöltek mondásain, különösen mulatságos volt hallani, midőn idegen szavakat helytelenül alkalmaztak. — Az egyik hölgyike például absolute nem tudott vis-à-vis ülni. („vissza-felé” akarta mondani), a másik meg „basit” (blasiert) volt stb.

Szomorfalun már várt ránk a sok fellobogó-zott virágdiszes kocsi, mely Alsó-Elefántra szállított a templom elé. Ott a falu plébánosa üdvözölt, s miután szent misét is hallgattunk a tiszta és jól gondozott templomban, mely mise alatt a nagyobb növendékek énekeltek; egy jó reggeli elköltése után kipihene, fölvonultunk az erdőbe. Itt kezdődött ám az igazi jókedv. A füstös képű falusi banda már a délelőtti órákban kezdte húzni a talp-alá valót, s húzta keservesen estig; közbe-közbe rögtönzött célzatos kis versikével lepte meg az Igazgató urat: „Szomjas a banda, inna, ha volna!” Mit elérte az igazgató úr, oda kalauzoltatta őket a sörös hordóhoz. Ebéd ideje alatt,

ugy látszott, mintha végkimerülés fenyegette volna a vig sereget, — mozdulatlanul heverték a fák árnyában a zöld pázsiton, csupán rágó-izmaikat mozgatva, — de csodálatos, amint ürültek a magokkal hozott és féltékenyen őrzött „pakklik, pinklik és pompadúrok”, akként tért vissza a bohó, játszi kedv is.

Ebéd után eprészni indultak a lányok, az én karomba is csimpaszkodott vagy tiz. Meg is indultunk volna, ha — nem pillantottam volna meg az én szerencsémre az igazgató úr által kirendelt cukrázskocsit. „Ha vissza nem fordulunk tüstént kis lányok, úgy nem jut nektek sem fagy-lalt, sem sütemény!” mondom én. „Jezsus kis-asszony, akkor siessünk, mert az nagy csapás volna ránk”, mondák ők. Hál' Isten e cselofsággal egy 1/2 órai pihenőt szereztem, s nosza, elindultam magamban a vidéket kissé megtekinteni. Tagadhatlan, hogy szép a vidék arrafelé, páratlan fekvése, hegyes vidéke, s tölgyfa-erdők borítják a hegy oldalait. Egy tisztásról tekintve, remek képet nyújt az apponyi vár, s a völgykatlanból kimagasló gr. Edelsheim-Gyulai impozáns kastélya.

Kigyönyörködve magam eléggé, visszafordultam az én kis bogaraimhoz, hát uram bocssás', mit látok? — Bezak igazgató úr bóbiskol kalapját kezében tartva egy fa alatt, de ilyen szégyen, elaludni egy juniálison! A pajzanság kis koboldja nem hagyott békét mindaddig, míg oda nem csodítottam a vig sereg egy részét, s köréje guggolva serenádót adtunk az igazgató úrnak. De megjártuk ám e heccel, mert ep abban a pillanatban kapott le miuket egy huncút pftographáló bácsi „puff” koppant a ravasz masina, meg lettünk örökítve.

Este tűzijátékot rendeztek tiszteletünkre, mely valóban szépen sikerült, s melyet szájatva (már aki tátotta) megcsodáltunk. Ugy 9 óra körül bucsút vettünk a plébános úrtól, a zöld erdőből s nosza rajta vígan bandukoltunk Szomorfalura, ott általános itatás (beleszámítva e sorok íróját is) után felszálltunk a nyitrai nem tehervonatára (ne tessék nevetni, de igazán nem volt szükségünk tehervonatára) s 11 órakor éjjel Nyitrán voltunk. *Dagmár.*

Kulturregyletek kongresszusa. A magyarországi közművelődési egyletek június hó 20-án és 21-én Budapesten, Pest vármegye székházának gyűléstermében kongresszust tartanak. A kongresszus első ülésén 20-án d. u. 6 órakor a meghívott közművelődési egyesületek elnökségének három tagja, s egy titkárja vagy jegyzője vesznek részt, s birnak tanácskozó és határozó szavazati joggal. A kongresszusnak második napján 21-én d. e. 11 órakor minden meghívott közművelődési egyesület a tetszése szerinti számban kiküldendő és a meghívó szerint bejelentendő képviselővel vehet részt. Az 1908. évi június hó 20-ikán (szombaton) este 1/2 8 órakor a városligeti fővárosi pavillon Kovács-fele éttermében ismerkedési társas vacsora, a kongresszus második napján 21-én (vasárnap) délután 2 órakor a Royal-szállóban társas ebéd lesz, a melyekre a jelentkezők az Országos Magyar Szövetségénel (Budapest, VIII., Muzeum-körút 10.) f. hó 16-ig kérjük. Ugy az ismerkedési társas vacsorához, mint a társas ebédhez egy-egy teríték ára itallal 6—6 korona.

Mit akarnak Antalék? Azt, hogy a katolikus egyház a házasságról olyan elveket és tanokat hirdessen, a minők a protestansoknak tetzenének és a vegyes házasságokat illetőleg olyan intézkedéseket tegyen, melyek az Antal Gáborok helyesléseivel találkoznának. Ennyit és nem kevesebbet jelent Antal Gábor szuperintendensnek főrendihazi felszólalása a katolikus házasságjogot legujjabban szabályozó pápai enciklika ellen. Eltekintve attól, hogy a szuperintendensnek fogalma sincs azokról a pápai rendelkezésekről, melyek az enciklika kapcsán a magyar püspöki kar kérésére folyamatba tétettek és melyek révén lehetséges a vegyes házasságokra nézve az eddigi *jogállapotot* egy ideig fentartani s a végleges rendezést előkészíteni: a jus placeti regii emlegetése nagy tudatlanságra vall. Ez a jog törvényeinkben nem gyökeredzik, azt ennélfogva életbeléptetni és érvényesíteni nem lehet. Jogokat a királynak és a kormányának csak a törvény és a törvényes gyakorlat adhat, a királyi vagy kormányhatósági önkény azonban semminő jognak a forrása nem lehet. És a lelkiismereti szabadságról is furcsa fogalma van a szuperintendens úrnak. Hiszen a polgári házasságot, melynek behozatalánál a protestansok voltak a liberális kormány legerősebb fegyvertársai, azért hozták be, hogy ezután már ne legyen és ne is lehessen konfliktus az állam és az egyház. az egyház és

a felekezetek között. Lesz állami házassági rend — így érveltek — az egyház a saját hatáskörében intézheti az ő ügyeit, az állam is a saját hatáskörében fog biráskodni az új törvény intézkedései szerint. Ehez a nagy liberális alkotáshoz az összes protestánsok tapsoltak. Miért kiabálnak tehát placetum regium után? Ott van az állami házassági rend — éljenek és boldoguljanak vele. De persze Antaléknak a lelkiismereti szabadság csak addig kell, a mig úgy vélik, hogy árthatnak vele a katolikus egyháznak. Mihelyt ezt a célt el nem érhetik, átmennek rögtön az abszolutizmus tájékaira, botor módon meg nem gondolva azt, hogy minden abszolutisztikus kísérlet a lelkiismereti szabadság terén, első sorban a protestánsok önkormányzati jogait és szabadságait söpörné el.

Nyilatkozat.

Alulírt Dosztály Ferenc ezennel kijelentem, hogy Nyitra vármegye törvényhatósági bizottságának mult hó 29-ikén tartott közgyűlésén Deák János úr beszéde alatt azon közbeszólást, amely a Nyitrai Hírlap 22. számában a következő szöveggel közöltetett: „Jellemtelenség és lovagiatlanság egy embert támadni, ki jelen nincs és ki a támadások ellen védekezni nem tud” — nem tettem.

Közbeszólásom szövege a következő volt: „Lovagias ember nem szokta sértegetni azt, aki nincs jelen.”

Kijelentem, hogy ezen közbeszólással Deák János urat, — aki beszéde elmondása előtt — mint utólag értesültem — éppen azért óhajtott felszólalását elhalasztani, mert az, a kinek működését bírálta akarta, jelen nem volt s csupán az elnöklő főispán felhívására állott szóllásra — sérteni a legtovábbal sem akartam és közbeszólásomért ezennel sajnálatomat fejezem ki.

Felhatalmazom Deák János urat ezen nyilatkozatom hírlapi közlésére.

Kuttin, 1908. évi június hó 8-án.

Saly Géza s. k.
tanu.

Dosztály Ferenc.

Sétaffy Gyula s. k.
tanu.

A nagy közönség tájékoztatására tartom szükségesnek a nyilatkozat közlését, melyből kitűnik, hogy nem Dosztály Ferenc ur sértegetett, hanem Grünfeld Náthán állított valótlanúságot. Dosztály Ferenc ur tehát tévedett s ki is korrigálta már tévedését, — Grünfeld Náthán uram halucinációjára azonban a sajtóbírósnál fogok gyógyírt keresni, mert vele szemben az elégtélszerzésnek egyéb módjait — sajnos — nem alkalmazhatom.

id. Deák János.

A nyitrai önkéntes tűzoltóegylet válsága. Ismeretes az a szűkkeblűség, a mely évek hosszú sora óta önkéntes tűzoltótestületünket a város közönsége, különösen pedig a képviselőtestület részéről éri, úgy annyira, hogy a testületben az összetartás teljesen meglazult s anyagi bajokkal küzd, sőt a kellő tűzoltói szerek és szertár nem léteben hivatásának gyakorlására ügyszólván képtelenné vált. A várossal folytatott s évek óta tartó meddő s célra nem vezető alkudozásokat végre is megúnták a tűzoltók, s a testület vezető férfiai e héten beadványban fordultak a városi tanácshoz, a melyben jelzik, hogy az összes parancsnoksági tagok tisztükről lemondottak, a testületből kiléptek s felkérlik a városi tanácsot, hogy e hó 20-ig az összes meglévő tűzoltószereket vegye gondozásába s kötelező tűzoltásról gondoskodják, mert az önkéntes tűzoltótestület további akcióját beszünteti. A városi polgármesternek sikerült ugyan a vezetőket a beadvány visszavonására bírni s ígéretet tett arra nézve, hogy a tűzoltótestület jogos kívánságait a legközelebbi képviselőtestület elé viszi, de ismerve az előzményeket, nem sokat remélünk ettől sem s alapos a kilátás arra nézve, hogy Nyitra városa szégyenszemre tűzoltók nélkül marad egy ideig, mert a kötelező tűzoltóság szervezése is hosszabb időt vesz igénybe, másrészt az elkeseredés az önkéntes tűzoltók között oly nagy, hogy jogos kívánalmaiknak nem teljesítése esetén békéről szó sem lehet.

Rajec-fürdő megnyitása. Minden évben a fürdőévd szokásos ünnepélyes megnyitását az állandó fürdői zenekarnak megérkezésekor szokták Rajec-fürdőn megtartani. Ez idén Hudovány Gáspár zenekara, mely immár a tizenhatalmadik fűrdőidényt fogja ott tölteni, abból az alkalomból, hogy a selmeczbányai érdekezési akadémia hallgatói június hó 12-én 13-án Zsolnára

és a rajeci völgybe tanulmányi kirándulást tesznek és Rajec-fürdőn ütik fel főszállásukat, már ez időre érkezik a fürdőbe. A fürdő megnyitási ünnepélye pedig június hó 14-én, vasárnap tartatik meg, táncmulatsággal összekötve. — Dr. Plesch János fűrdőorvos e napokban érkezett meg Rajec-fürdőre és ott működését megkezdte.

Vizsgák. A nyitrai róm. kath. elemi népiskolák 1907—1808. évi vizsgarendje a következő: a) fűdostályokban: Június hó 15-ik napján d. e. a IV. oszt., biztosok: Horváth Sándor és Faschler Ferenc. Június hó 15-ik napján d. e. a II. b) oszt. bizt.: Kostyál Pál és Pettkes Géza. Június hó 15-ik napján d. u. a IV. kerületi fűiskola I. és II. egyesített osztálya biztosok: Glósz Lipót és Markovics S. Június hó 15-ik napján d. u. a IV. ker. fűiskola III—VI. egyesített osztálya, bizt.: Kiss Mihály és Bacsa János. Június hó 16-ik napján d. e. a III. oszt. bizt. Freissberger Viktor és Sarlay Ádám. Június hó 16-ik napján d. u. az I. a) oszt., biztosok: Palásthy Vilmos és Rasskó Timót. Június hó 16-ik napján d. u. az I. b) oszt., biztosok Huszár István és Feitscher Ernő.

B) a leányosztályokban: Június hó 17-ik napján d. e. 9 óráig a kis és nagy óvoda, biztosok: Kondor István és Freissberger Viktor. Június hó 19-ik napján d. e. a IV. és V. oszt., biztosok: Czeizel Gábor és Crausz Vince. Június hó 19-ik napján d. e. a II. b) oszt., biztosok: Glósz Lipót és Duboviczky Imre. Június hó 19-ik napján d. u. az I. b) oszt., bizt.: Markovics Sándor és Csernyák József. Június hó 19-ik napján d. u. a II. a) oszt., bizt.: Kubinyi Endre és Sarlay Ádám. Június hó 20-ik napján d. e. III. a) oszt., biztosok: Huszár István és Paschok Viktor. Június hó 20-ik napján d. e. a III. c) oszt. biztosok: dr. Biringer Ferenc és Riszner Károly. Június hó 20-ik napján d. u. az I. a) oszt., Raskó Timót és Kiss Mihály. Június hó 20-ik napján d. u. a III. a) és IV. a) egyesített oszt., biztosok: Faschler Ferenc és Juhász Sándor.

A vizsgák d. e. 8 órákor és d. u. 2 órákor kezdődnek. Az ünnepélyes hálaadó istentisztelet június hó 22-ik napján az értesítők és bizonyítványok kiosztásával tartatik meg.

103 éves asszony halála. Galgócson minap húnyt el egy Donáth Júlia nevű mosóú, a ki 103 évet élt. Az agg nő a legutolsó idők jó egészségnek örvendett, és összes érkeinek teljes egészségével birt.

Katolikus népszövetségi mozgalom. Ösvényesen (Trencsén megye), pünkösdi vasárnapján alakult meg a Népszövetség Ösvény Károly plebános, dr. Ernst Sándor orsz. képviselő és dr. Kmettykó Károly beszédeinek hatása alatt. A szövetségbe közel 300 tag iratkozott be.

Zászlószentelés. A privigei posztós céhtársulat új zászlaját, a melynek képét Rudnay Pál fővárosi vasuti tisztviselő ingyen festette meg, pünkösdi vasárnapján szentelték fel szép ünnepség keretében. Zászlóanyának *Bresztyenszky Kálmán* névű kérték fel, a ki ezen tisztét a plébániatemplomban tartott felavatás alkalmával a szentélyben fentartott díszhelyen, huszonkét fehérruhás koszorús leánytól körülvéve töltötte be. A felszentelést Mozer Tivadar c. kanonok privigei plebános végezte, a ki gyönyörű lendületű, egyházi és hazafias eszékben gazdag beszédben mutatott rá a zászlót díszítő képen rejlt dús tanulságokra. A zászló elűsö képe ugyanis azt a jelenetet rögzíti meg, a hogy Szent István Magyarország patronájának ajánlja fel az ország koronáját. Követendő példát állította a szép beszéd a céh tagok elé a zászlóanya személyét is, a ki egyrészt tükre a keresztény erényeknek, másrészt külföldi származása dacára lelkes, áldozatkész honleánytá fejlődött férje oldalán. Az ünnepély másik része *Bresztyenszky Kálmán* képviselő házában folyt le, a hol a városi előjáróság és az egész posztós társulat megjelenve, megköszönte a zászlóanya fáradozását és kikérte a kerület képviselőjének további jóakarató érdeklődését az új virágzásra emelni kívánt privigei posztósipar fejlődése iránt. Bresztyenszky képviselő a maga részéről a szoban levő iparág érdekeinek további előmozdítását ígerte meg, a mely ígéretének súlyt és értéket eddigi fáradhatlan és önzetlen munkálkodása ad.

Villamvilágítás minden irányban. A galgóczi villamos telepek központi teleppé való berendezése közel áll a megvalósuláshoz. A tavaszi törvényhatósági közgyűlés jóváhagyta a galgóczi képviselőtestületnek a vállalkozóval kötött szerződését. A cég újabb Szerdellet kötött szerződést és Galánthával is tárgyal ugyanilyen irányban. Sőt mint hírlik, Vágsellye és Nagyta-

polcsány is csatlakozni óhajt a galgóczi villamvilágítási telephez és innen óhajtja nyerni közvilágításának ellátását.

Jégverés. Pünkösdi előtti szombaton délután nagy zivatar és jégverés száguldott át az országon. Nyitra megyében *Komjád* község határában okozott roppant nagy kárt a vihar, mely galambtojás nagyságú jégesővel paskolta végig a határt s azt iszonyúan letarolta. A gabona a földön fekszik összetörve és lekasabolva, a kapás növények mintha eltűntek volna a föld színéről, a nagy erővel hullott jégdarabok a föld gyomrába mélyesztettek be mindent, a mit le nem tarolhattak. A jégfelhő szárnya Nagysurány, Érsekújvár, Tótmegyer és Tardoskedd határait is érintette s ott is károkat okozott.

Magyar címer az iskolákon. A közigazgatási bizottság az egyházi hatóságok révén felhívta az iskolafentartókat, hogy magyar nemzeti címet és feliratot alkalmazzanak az iskola főbejárata felett. Most arról értesülünk, hogy az iskolafentartók csak a magyar felírást tartoznak beszerezni, mert a címet a vallás- és közokt. miniszter küldi meg az összes iskoláknak, amiről egyébként a közig. bizottság értesítette már az egyházi hatóságokat. A tanterembe használandó címer és himnuszablak már leérkeztek a kir. tanfelügyelőséghez és szétküldésük is folyamatba tetetett.

Bányaszerencsétlenség. Gimes községben, a m. kir. kincstár tulajdonát képező területen már hosszabb idő óta kőszénkutatói munkálatokat végeznek. E hó 6-án, d. u. 1 órákor, egy körülbelül 13—14 méter mélységre felnyitott aknába ereszkedtek le a munkások, hogy a délben abbahagyott munkát folytassák. Elsőnek Szedlacek Ferenc, majd utána Tulton Mihály bányamunkásokat eresztették le, a kik oda leérve, az időközben összegyűlemlt bányalégtől azonnal elkábultak s tehetetlenné lettek. Társaik azonnal észrevették a veszedelmet s Gabala János bányamunkást külön mentőkötélen segítségével küldték, a kit azonban már 5—6 méter mélységből kénytelenek voltak felhúzni, s már ez is kábultan s elájulva került a felszínre. A lent maradt munkások menthetetlenül a bányalég áldozataivá lettek, s holttestüket kampók segítségével, nagy fáradsággal s elégtelenített állapotban birták csak a felszínre hozni. A gyilkos aknát azonnal lezárták s csakhamar minden vonalon megindult a vizsgálat aziránt, hogy kit terhel felelősség a végzetes szerencsétlenségért. A helyszínrre érkezett Lászlóffy Jenő főbányatanácsostöbbszabálytalanságot konstataált ugyan, de ezzel a szerencsétlenséget meg nem történte tenni amúgy sem lehet már s a legmélynyosabb, a mit ez esetben a hatóság tehet, az lenne, ha az áldozatok családjáról, kik kenyérkereső nélkül a legnagyobb szegénységben maradtak hátra, kellő módon gondoskodnék. Az áldozatokat Gimesen e hó 9-én nagy részvét mellett temették el.

A falu szarkája. Bábindal községben Serfőző József ottani zsellérember, dacára annak, hogy egy darabka földdel sem bir, mindig 4—5 darab szarvasmarhát tartott, melyek részére a szükséges takarmányt rendszeres dézsmálással szedte össze, természetesen azonban, hogy a községi gazdák pajtáiban nem ősi jogon jelent meg a dézsma beszedésére, hanem alkulescsal, a kedvező alkalmat kihasználva, hatolt oda be és lopkodta össze a takarmányt. E napokban Sránkó István ottani gazda pajtájában vendégszerepelt, a hová szintén alkulescsal hatolt. Sránkó a holdvilágos éjszakában észrevette, hogy pajtájának bezárt ajtaja nyitva áll, oda sietett s a futásban menedéket kereső tolvajt nem foghatta ugyan el, de a hátrahagyott papucskok és szénakas meggyőző bizonyosságai s egyszersmint árulói is lettek a tolvajnak. A károsultak közösen feljelentették a bűntető bíróságnak.

Egy örült ember kálváriája. Magyar István, 50 éves, nyitrai zenész, már hosszabb idő óta elméjében meghabborodott s ezen állapotában az utóbbi időben közveszélyessé vált, a mennyiben családját, késsel a kezében, leszárással fenyegette, sőt éjnek idején is ruhátlanul az utcán járt és késsel kezében fenyegetődzött. A rendőrség, hozzátartozói és a szomszédok panaszára, miután közveszélyes voltát a tisztí orvossal megállapította, a vármegyei kórházba szállította Magyarit, a kit azonban három ízben is azzal utasítottak vissza, hogy a kórházban nincs üres hely. A szegény ember napok óta a rendőrségi fogházban apólas nélkül sanyálódik s ezen eset száraz elmondása is fényesen illusztrálja közegészségügyünk szomorú állapotait.

VITA
SÓSKÚT FORRÁS VASMEGYE

ALKALIKUS NATRON-LITHIONOS GYÓGYVIZ

Orvosilag ajánlva: húgysavas diathesis, köszvény, cukorbetegség, gyomor-, vese- és húgyhólyag-bántalmaknál stb.

Mint üdítő és borviz páratlan.

Bővebb felvilágosítással szolgál a
Központi iroda: Budapest, Lipót-körút 29.
Főraktár: Csernyák István fia cégnél Nyitra.
Kapható: **gyógyszertárak drogeriák és fűszerüzletekben.**

97. 4-32.

Tüzeset. Kalász községben e hó 6-án eddig még ismeretlen okból kigyulladt Kónszek Lajos ottani gazdálkodó takarmánytartó csüre s a benne elhelyezett cséplőgéppel együtt porrá égett. Az okozott kár mintegy 1340 korona.

Felvétel ipariskolába. A budapesti m. kir. állami felső építő-ipariskolába (VII. ker. Thököly-ut 74. sz.) a rendes szakosztály első osztályába a jövő iskolai évre való felvételre már június 25-től július 1-ig lehet jelentkezni előjegyzetés végett. Helybeliek személyesen, vidékiek levélben is jelentkezhetnek. A végleges felvétel november 1-én történik, a mikor a tanulók szülei vagy gyámjaik kíséretében tartoznak megjelenni. **Felvételi feltételek:** 1. a 15. életév betöltése. 2. Legalább négy közép (gymn. reál- vagy polg.) iskolai osztály sikeres elvégzése. 3. Legalább négy havi gyakorlati működés az építő ipar terén. 4. ép és egészséges testi szervezet. **A végleges felvétel felvételi vizsga útján történik.** A felvételi vizsgálat tárgyai: magyar nyelv, számtan és algebra, mértan és mértani rajz. (A kiknek ezekből a tárgyakból mind a négy közép-iskolai osztályban jeles vagy jó osztályzatuk van, ezekből a tárgyakból nem tesznek felvételi vizsgálatot.)

De a szabadkézi rajzból és a gyakorlati munkából (falazás, köfaragó vagy ácsmunka) minden jelentkező tartozik felvételi vizsgálatot tenni.

Az előjegyzetéshez be kell küldeni, 1. a keresztlevelet vagy születési bizonyítványt. 2. A négy közép iskolai osztályról szóló bizonyítványt. 3. Az újra oltásról szóló bizonyítványt. 4. Be kell jelenteni, hogy a tanuló hol és kinél lesz gyakorlati munkában a négy hónap alatt. A jelentkezők kellő időben értesítetnek arról, hogy előjegyzetésük megtörtént-e vagy nem. Az elő nem jegyzettek bizonyítványai visszaadtnak vagy vissza küldetnek. **Levélbeli megkeresésre készséggel ad felvilágosítást, az Igazgatóság.**

Hasznos tudnivalók. Az orvostudomány tanítja, hogy az egészséges emberi szervezetnek naponként egy liter vizre van itatási szüksége. Ez a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítószerül. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csirája is bejut, fontos, hogy itatni olyan víz használatával, mely baktériummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékokkal bevett baktériumokat a gyomornak megőlni segítse s végül, hogy a víz a gyomrot ne rontsa.

Be van igazolva, hogy ilyen célokra a mohai Ágnes víz végtelenül alkalmas, mert teljesen baktériummentes. Másodsor, minthogy szén-savat tartalmaz, a baktériumok mérgező hatását lerontja. És végül, minthogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony baktériumokat megölik.

A mohai Ágnesviz fogyasztását különben is főként tavasszal, kiváltképpen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkivánja a gyomorjavítót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, a mitől a mohai Ágnes-forrás a gyermeket és felnőttest biztosan megóvja. Gyermeknél ilyenkor mutatkoznak az angol-kór tünetei, a melyeket a mohai Ágnes víz méz-tartalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szüülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is, a kiknek a mohai Ágnes forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejelválasztást nagyban fokozza.

Háztartások számára nagy üvegekben a mohai Ágnesforrás különösen olcsón kapható. 96. 2-3.

Gazdasszonynak menne középkorú — 45 éves — intelligens, nyugdíjas özvegy nő, a ki nyitrai szőlőtulajdonos is, eltesebb úrhoz vagy plebániára. Fizetésre nem reflektál, csak ruházás és jó bánásmódban óhajt részesülni. 105. 1-1.

SINGER Co. VARRÓGÉP RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
NYITRA, VÁRMEGYEHÁZ-UTCA 15. SZÁM.

94. 4-52.

Ezen jelzéssel ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-**gépek** árusítatnak.

Ezen jelzéssel ismer-

hetők fel azon üzle-

tek, a melyekben a

SINGER-varró-**gépek** árusítatnak.

Övjük ezennel vevőinket leghatározottabban oly gépektől, melyek más kereskedők által „Eredeti Singer” név alatt ajánltatnak. Miután mi gépünket sohasem adjuk kereskedőknek, a más oldalról ajánlott „Eredeti Singer” gépek csak régi, használt, harmadik kézből beszerzett varrógépek lehetnek, melyekért nem garantálunk és az esetleges pótrészeket nem szállítunk.

VEREBÉLY GÉZA LEGNAGYOBB S FŐVÁROSI MODERN BERENDEZÉSŰ ÜRI- ÉS NŐI-DIVAT ÁRÚHÁZA **NYITRÁN,**
Tóth Vilmos utca 4. sz. alatt (a Szarvas-szálloda mellett)

NŐI DIVAT: Legújabb tavaszi kosztüm alj és blúz kelmék, voilok, batiszt és zefir különlegességek, **feltűnő olcsó árban,** nagy választékban. Kítűnő állású fűző, keztyű, napernyő ujdonságok. — **Szolid** fehérneműk, asztalneműk és vásznak. — **Nagy szőnyeg-raktár.** — **Minden szombaton nagy maradék vásár** mélyen **leszállított** árakban.

FÉRFI DIVAT: Legújabb tavaszi kemény- és puha kalap **ujdonságok.**

Sétabotok, keztyűk. Esernyők. Pénz és szivartárcák. Nyakendőkben óriási választék. Megbízható férfi fehérneműk. Elsőminőségű gallérok 6³/₄ cm. magasságig tucatja K 4-70 dbja 40 fill., 1 tucat közelítő 24 cm.-ig tucatja K 7— 1 pár 60 fill.

Szigoruan szabott árak. Azonnali fizetésnél 5% pénztári engedmény.

VÉGELÁDÁS!!

Értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy Nyitrán 10 év óta fönnálló rövid-, szövött- és kézímunkaárú

üzletemet feloszlatom

és a raktáron lévő összes árut — mélyen leszállított árak mellett —

hatóságilag engedélyezett végeladásban elárusítom.

104. 1-4.

Kiváló tisztelettel

Dániel Izor.

Telefon.

Kiszúczauhely. Tessék assignálni.

P. L. Érdekeik sajtó-szolgálatára nem képesek tisztességes embert találni, kénytelenek a Náthán-féle alakok desperátus híru és becsü szolgálatait igénybe venni. Ebből láthatja, hogy miféle társaság az.

HIRDETÉSEK.

Egy jó házból való fiatal leány, ki magyarul, németül és tótul beszél, felvétetik: Aitner Ferencz csemegeüzletében, Nyitrán.

99. 2-3.

Szolid és pontos kiszolgálás!

Gombárik István

úri és női fodrász
Nyitrán, Tóth Vilmos utca II. sz.

Ajánlja a mai kor igényeinek teljesen megfelelő higiénikusan berendezett

díszes úri és női fodrász-termét.

Végez és raktáron tart mindennemű szakmába vágó úri és női hajmunkát, úgymint hajbetétet, frizeteket, loknikat, frufrukat, egész és félpárokákat, hajfonatokat minden színben, női fésülést, haj-és szakálfestést, ugyintén tyukszemvágást jutányos áron.

92. 5-52.

Vesz vágott és kifésült haját.

Előfizetéseket üzleten kívül is elfogad.

Minden előfizető a kiszolgáláshoz szükséges keféket, fésűket, hajport, bajuszkötőt, szivacsot s a többi tartalmazó fiókot kap.

Kifésült hajból fonatokat, loknikat s egyéb hajmunkákat a lehető legolcsóbban készít.

Vidéki megrendelések pontosan a beküldött hajminta szerint lelkiismeretesen, utánvét mellett eszközöltetnek.

Szolid és pontos kiszolgálás!

HRABETZ KÁROLY

szabó

NYITRÁN, ERZSÉBET-ÚT 4. SZÁM.

(Pitzer- és Hauser-szálloda mellett.)

T. G. Beesés figyelmét felhívom ama körülményre, hogy ismereteimet a külföldön, több évi tapasztalat után, szereztem, továbbá Bécsben a szabászati akadémián tartott előadásokat szép sikerrel hallgattam. Ez okon bátorodom

szabó-üzletemet

szíves pártfogásába ajánlani. Elvállalok polgári és egyenruha-készítést a legdivatosabb izlés szerint. Esetleg női felöltők készítését is elvállalom; szóval minden szakba vágó munkát elegáns kiállításban és pontos kiszolgálásban.

A „kis haszon, de nagy forgalom” elvére támaszkodva és a nagy konkurencia miatt bármily munkát **10-20%-kal olcsóbban** vállalom, mint bármely más cég. — Elvállalok facon munkát is, olesón és izlésesen. Magamat beesés pártfogásába ajánlva, maradtam

Nyitra, 1908. május hó.

Kiváló tisztelettel

Hrabetz Károly,

szabó.

98. 4-6.

Legmegbízhatóbb cég!

Kitüntetve az Országos Ipar-egyesület nagy ezüst érmével.

SULGAN ANDRÁS

42. 19-52. CIPÉSZ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-U. 7.

Ajánlja a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe modern berendezésű

nagy cipőraktárát

Továbbá ajánlja felsőrész készítményeit és bőrkereskedését a t. cipésmester urak figyelmébe. Raktáron tart legjobb bel- és külföldi bőroket: angol bagaria, chevreaux, box és borjubört stb., valamint az összes cipész kellékeket. Mérték utáni felsőrész kidolgozására különös gond fordítatik. Vidéki megrendeléseket gyors és pontos kiszolgálás mellett eszközöl nagyban és kicsinyben. Érzékeny éshibásnövésű lábakra nagy figyelem fordítatik.

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Gyors és pontos kiszolgálás, olcsó árak!

Legmegbízhatóbb cég!

SEILNACHT JÓZSEF

= képfaragó, oltárépítő és aranyozó =
templom művészeti műterme

GALGÓCZ
(Nyitra megye).

Németprónai templom főoltára 1907.

Oltárok, szószékek, keresztelő-kutak, szobrok és keresztúti állomások stb. izléses készítése. Régi oltárok átalakítása és díszítése.

Vázlatokat és költségeloirányzatokat díjmentesen küldök.

46. 18-24

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

146.

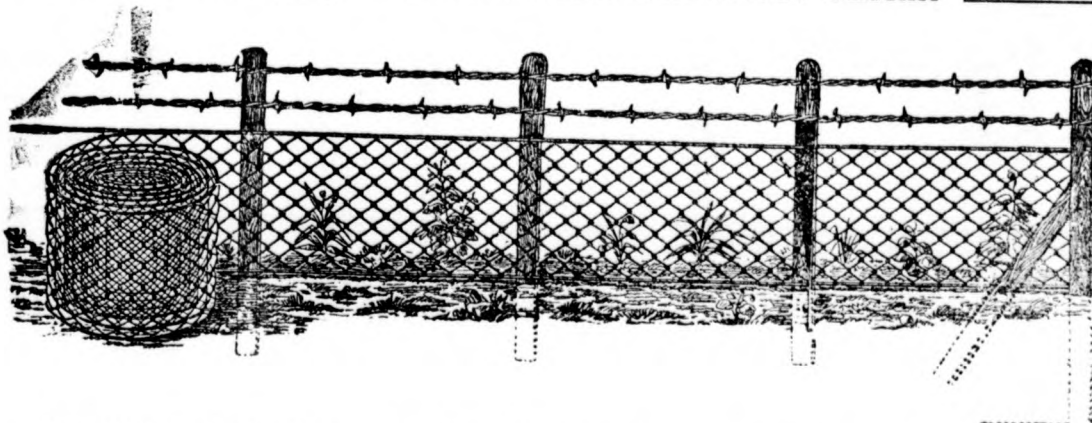
Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint **férfiszabó-műhelyét,**

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, úgymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címádkát, mucetumokat, biretumokat stb. izlésesen és pontosan készít.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

PÁZMÁNDI JÓZSEF kerítés, sodronyfonó és szövő-ipar üzlete

NYITRÁN, TÓTH VILMOS UTCA 32. SZÁM.

Saját készítményű gép sodrony-fonataim olesóságuknál és tartóságuknál fogva különösen alkalmasak szőlők, kertek, vadas-erdők, nyaralók park-, gazdasági épületek, kerti pavillonok, folyosók és baromfi ketrecek stb. bekerítésére. — Gyep- és virág disz-kerítések, föld-, kavics- és közszenáthányó rosták, rezesített acél matrac-fonatok, vas-ajtók, kapuk, ablakrácszatok, réz- és vassodrony-szövetek és fonatok gabona tisztításhoz, ugyintén kék és zöld sodronyból ablak-légyszövetek, sziták és rosták készítése.

Ajánlom továbbá a legújabb készítményű hatszögletű lyukakkal többször csavart, horganyozott (éinezett) sodrony-fonatot, melynek alsó és felső széle több szálból font sodronnyal van ellátva. Minthogy azonban ezen fonat teljesen kész állapotban utólagosan lesz horganyozva, tehát szépség és tartóság tekintetében felülmul eddig létező minden gyártmányt, és azzal az előnnyel is bír, hogy a többszörösen csavart fonat utólagos horganyozás következtében tömörebb és könnyen házilag felszerelhető.

Az összegek megállapodás szerint részletekben is törleszthetők.

103. 2-2.

Mielőtt
személy-, jelző- v. építési
KÖLCSÖN
íránt intézkednek,
kérjen díjtalanul prospektust
MELLER L. EGYED
BUDAPEST
IX., Lánykai-utca 7.
Telefon: Interurbán
46-31.

Alapított
1897-ben.

Alapított
1897-ben.

165. 30-52.

Kenczler Lipót szücsmester Nyitra Erzsébet-út 13.

Óvakodjunk a molyoktól!

Óvakodjunk a molyoktól!

Csak egy minden tekintetben megbízható intézet van, a hol
szörme árúinkat, a nyári idény alatt, **moly kár ellen meg-
óvhatjuk**, és ez **Kenczler Lipót** szücsmester vezetése alatt áll.

MIT IGYUNK?

hogy egészségünket megóvjuk, mert csakis a **természetes szénsavas**
ásványvíz erre a legbiztosabb óvoszer.

Minden külföldit
fölvívni **hazánk**
természetes
szénsavas vizek
királya:

a mohai **ÁGNES-Forrás**

Millenniumi nagy
éremmel kitüntetve.
Kitűnő asztali bor-
és **gyógyvíz**, a
gyomorégést

rögtön megszünteti, páratlan étvágygerjesztő, használata valódi áldás gyomorbetegségeknél.

Mint természetes szénsavdús ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsav-
tartalmánál fogva nemcsak biztos óvszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyógsóknál
fogva kitűnő szere a legkülönbébb **gyomor-, légcső- és húgyszervi betegségeknek**. Azért tehát

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **gyomor-,
bél- és légcsőhuruttól** szabadulni akarunk.

Dr. Kéty.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha a **vesebajt**
gyógyítani akarjuk.

Dr. Kövér.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **étvágyhiány**
és **emésztési zavarok** állanak be.

Dr. Gebhardt.

Használjuk a mohai **Ágnes**-forrást, ha **májbajoktól**
és **sárgaságtól** szabadulni akarunk.

Dr. Glass.

Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kérés értékű mesterségesen**
szénsavval telített víznél, sőt a szódavíznél is **olcsóbban adja**, hogy az **Ágnes-forrás vizét** a leg-
szegényebb ember is könnyen megszerezhesse.

Kedvelt borvíz!

Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

Kedvelt borvíz!

Olcsóbb a szódavíznél!

Főraktár: AITNER FERENC ÚRNÁL, NYITRÁN.

68. 11-24.

FELTÜNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó
egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

2. 52.

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.